

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Warszawa, 23 kwietnia 2020 r.

DSW.WNP.051.40.2019.14

Pan
prof. dr. hab. Józef Kania

p.o. Rektora
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
w Tarnowie

Szanowny Panie Rektorze,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 15 kwietnia br., w sprawie wyborów uzupełniających rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie, po zapoznaniu się z informacjami i dokumentami załączonymi do ww. pisma, przedstawiam poniższe stanowisko.

Na wstępie pragnę podkreślić, że MNiSW w piśmie z dnia 28 lutego 2020 r., DSW.WNP.051.40.2019.13, wyraźnie zwracało uwagę na konieczność dokonania w Uczelni przeglądu przepisów całego statutu i wyeliminowania przepisów niezgodnych z przepisami aktów wyższego rzędu. Statut PWSZ w Tarnowie, uchwalony przez Senat w dniu 24 września 2019 r. (uchwała Senatu Nr 100/2019) jest nieprecyzyjny, w tym również w zakresie regulacji dotyczących ordynacji wyborczej, a w niektórych punktach nie wykonuje dyspozycji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.), dalej „PSWN”. Należy zauważyć, że również sam Pan Rektor podkreśla w swoich pismach wadliwość zapisów statutu, zatem w zaistniałej sytuacji należało rozważyć podjęcie inicjatywy i dokonanie nowelizacji statutu, w szczególności w zakresie ordynacji wyborczej, gdyż każde rozstrzygnięcie wyborcze będzie mogło podlegać zaskarżeniu.

Zgodnie ze statutem wybory w Uczelni organizuje i przeprowadza Uczelniana Komisja Wyborcza powołana przez Senat. Należy zauważyć, że nie jest ona organem uczelni w rozumieniu przepisów PSWN, tym samym jej działanie nie podlega nadzorowi i kontroli Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w zakresie który jest uregulowany w art. 427 ust. 2 pkt 1 PSWN. Zakres kompetencji UKW został określony w § 47 statutu. Do jej zadań należy m.in. sprawowanie nadzoru nad prawidłowym przebiegiem wyborów, przeprowadzanie wyborów na funkcję rektora, do senatu i kolegium elektorów, rozpatrywanie protestów wyborczych, czy też rozstrzyganie wątpliwości związanych z przebiegiem wyborów. Oznacza to, że UKW ma prawo do opiniowania i decydowania w sprawach dotyczących wyborów,

w tym m.in. w zakresie dokonywania oceny spełniania wymogów przez kandydatów na rektora.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 1 PSWN statut uczelni musi określać sposób organizowania wyborów do organów uczelni, co oznacza także określenie trybu składania i formy rozpatrywania protestów wyborczych. Należy zauważyć, że w statucie PWSZ w Tarnowie została wskazana możliwość składania protestów wyborczych (gdyż UKW ma przypisaną kompetencje do ich rozpatrywania), natomiast nie został właściwie uregulowany tryb ich składania i forma ich rozpatrywania. W związku z tym w rzeczywistości niemożliwa jest ocena prawna dotychczasowego przebiegu wyborów na rektora, w tym m.in. w zakresie rozpatrywania protestów wyborczych. Niemniej jednak pozwalam sobie wskazać, że podobnie jak dotychczas, przepisy PSWN przewidują domniemanie kompetencji rektora. Oznacza to, że należą do niego wszelkie kompetencje dotyczące spraw uczelni, które nie zostały przez ustawę lub statut zastrzeżone do kompetencji innych organów uczelni. Ustawowo do zadań rektora należy m.in. zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni (art. 23 ust. 2 pkt 7).

Jednocześnie pozwalam sobie zwrócić uwagę, iż analiza PSWN oraz statutu prowadzi do wniosku, że rozstrzygnięcie protestu wyborczego ma charakter wewnętrznego aktu uczelni – nie jest decyzją administracyjną. UKW nie jest organem administracji publicznej, a wewnętrznym organem PWSZ w Tarnowie powołanym w celu przeprowadzenia wyborów w tej uczelni. W związku z tym powoływanie się w sprawie zarówno przez UKW, jak i skarżących, na przepisy kodeksu postępowania administracyjnego jest mylące i prowadzi do nieporozumień, a w konsekwencji do niewłaściwego stosowania przepisów. Dla przykładu: uchwały UKW nie są decyzjami administracyjnymi w rozumieniu kpa, to powoływanie się na przepisy tej ustawy (np. na art. 156 §1 pkt. 2) w celu stwierdzenia ich nieważności, jest niezasadne.

Odnosząc się do kwestii uznania Pana dr. hab. Michała Nawrockiego jako kandydata na Rektora PWSZ w Tarnowie, MNiSW zauważył, co następuje.

- 1) Z komunikatu nr 9/2020 UKW z dnia 11.03.2020 r. w sprawie wyboru członków kolegium elektorów na kadencję czteroletnią oraz wyboru rektora na kadencję do 31.03.2020 r. w PWSZ w Tarnowie zamieszczonego na stornie BiP Uczelni wynika, iż wskazywanie kandydatów na rektora, przez radę uczelni oraz zespół co najmniej 10 pracowników uczelni odbywało się w terminie od 18.02.- 6.03.2020 r.
- 2) W komunikacie nr 3/2020 UKW z dnia 17.02.2020 roku w sprawie określenia wzoru kart i oświadczeń, określono wzór karty zgłoszenia kandydata na rektora przez radę uczelni oraz przez pracowników uczelni, a także wzór oświadczenia, jakie musi złożyć osoba kandydująca na rektora i wzór zgody na kandydowanie. Z komunikatu tego wynika, że do zgłoszenia (bez względu na to, który podmiot zgłasza kandydata na rektora) należy załączyć dokumenty określone w § 51 ust. 4 statutu, tj. zgodę kandydata, uzasadnienie, opis sylwetki kandydata oraz opis przebiegu kariery zawodowej, opis osiągnięć zawodowych i naukowych kandydata. W związku z tym z przepisów statutu ani komunikatów UKW nie wynika, konieczność udokumentowania zaświadczeniem lub innym dokumentem wystawionym przez uczelnie faktu posiadania co najmniej 4 letniego doświadczenia w kierowaniu zespołami ludzkimi w uczelni.
- 3) Zgodnie z § 111 ust. 1 statutu Senat ma prawo do interpretacji statutu. W związku tym Senat miał prawo dokonać interpretacji przepisu § 50 ust. 2 statutu, stanowiącego o *posiadaniu przez kandydata na rektora co najmniej 4 letniego doświadczenia w kierowaniu zespołami ludzkimi w wyższej uczelni*. Z podjętej w tej sprawie w dniu 6.03.2020 r. uchwały nr 24 Senatu, wynika szeroka interpretacja tego przepisu, tzn. *przez kierowanie zespołami ludzkimi należy rozumieć wykonywanie czynności lub zadań polegających na organizowaniu, planowaniu, przewodzeniu, kontrolowaniu*

(nadzorowaniu) działań członków danej grupy (...). Jednocześnie należy podkreślić, że dopiero w tym dokumencie wskazano, iż okoliczności te powinny być potwierdzone zaświadczeniem lub innym dokumentem potwierdzonym przez szkoły wyższe. W opinii MNiSW, w sytuacji kiedy przez 18 dni m.in. na stronie BiP uczelni zamieszczona jest informacja o warunkach, jakie należy spełnić, aby móc kandydować w wyborach na rektora oraz dokumentacja, jaką należy złożyć w tej sprawie (nie zawierająca informacji o dodatkowym udokumentowaniu posiadania przez kandydata co najmniej 4 letniego doświadczenia w kierowaniu zespołami ludzkimi, a jedynie opis jego przebiegu kariery zawodowej), a w ostatnim dniu składania dokumentów, zostaje wydana przez Senat interpretacja, z której wynika fakt udokumentowania tego doświadczenia, z którą społeczność akademicka nie miała możliwości zapoznania się (co zresztą potwierdza zarówno dr. hab. Michał Nawrocki oraz protestująca w swoich wystąpieniach), to w ocenie MNiSW w zaistniałej sytuacji UKW mając na względzie fakt dbania o niepodważalność wyborów powinna dokonać wszelkich starań, aby wszelkie jej działania były bezstronne i nie zawierały znamion zachowania krzywdzącego wobec któregokolwiek z kandydatów na rektora.

- 4) Z analizy załączonej dokumentacji nie wynika, który podmiot de facto zgłosił swoich kandydatów na rektora. Bowiem z uchwały Senatu nr 25 z 25.03.2020 r. wynika, że Senat wydał opinię, na wniosek UKW, o kandydatach na rektora (tj. dr hab. Małgorzacie Kołpie, dr. hab. Michale Nawrockim oraz dr hab. Elżbiecie Osewskiej) zgłoszonych przez zespoły pracowników, z czego dr hab. Michał Nawrocki uzyskał opinię negatywną. Natomiast z uchwały Rady Uczelni nr 16/2019/RUPWSZT z dnia 13.03.2020 r. wynika, iż Rada Uczelni w wyniku tajnego głosowania wskazała tych samych kandydatów na rektora co zespoły pracowników, z czego tylko jeden z nich uzyskał „wynik pozytywny”. W związku z tym można przypuszczać, że kandydatem Rady Uczelni na rektora jest wyłącznie dr hab. Małgorzata Kołpa. Bowiem trudno uznać, iż osoby, w stosunku do których Rada Uczelni wydała negatywne stanowisko są jej kandydatami na rektora (sposób sformułowania treści uchwały budzi wątpliwości). Natomiast można przypuszczać, że kandydatami zespołów pracowników są 3 osoby, w tym jedna, która jest jednocześnie kandydatem Rady Uczelni - zgłoszona podwójnie, tzn. przez 2 podmioty. W związku z powyższym MNiSW poddaje w wątpliwość, czy doszło do skutecznego zgłoszenia przez Radę Uczelni kandydata na rektora, tzn. czy przed zgłoszeniem kandydata do UKW Rada Uczelni zasięgnęła opinii Senatu o kandydatach na rektora. MNiSW w piśmie z dnia 28 lutego 2020 r. wskazywał na dwustopniowe działanie rady uczelni w tym zakresie, tzn. w pierwszej kolejności rada uczelni przedstawia kandydatów na rektora senatowi, który wyraża opinię na temat zaproponowanych kandydatów. Następnie rada uczelni po zapoznaniu się z opinią senatu wskazuje kandydatów na rektora spośród grona osób zaopiniowanych przez senat bezpośrednio lub pośrednio¹ do organu wyborczego. Należy także podkreślić, że z przepisów PSWN nie wynika obowiązek opiniowania przez senat kandydatów na rektora wskazanych przez inne podmioty określone w statucie. Fakt dokonywania tej czynności przez senat powinien wynikać ze statutu. Natomiast biorąc pod uwagę przepisy statutu (§ 35 ust. 7) trudno jest stwierdzić, że Senat PWSZ w Tarnowie ma taką kompetencję. W związku z tym nasuwa się pytanie w oparciu, o jaki przepis statutu Senat PWSZ w Tarnowie opiniował kandydatów zgłoszonych przez zespoły pracowników.

¹ statut może przewidywać, iż czynności ta będzie dokonywana za pośrednictwem Uczelnianej Komisji Wyborczej

Ponadto, zarówno biorąc pod uwagę przedstawioną dokumentację, jak również informacje zamieszczone na stronie BiP Uczelni, wyrażam obawę o status wyborów na rektora w kadencji 2020-2024. Bowiem poruszane kwestie w przedmiotowej sprawie dotyczą wyłącznie wyborów uzupełniających na rektora do 31.08.2020 r. Zwracam uwagę, iż wybory na rektora w kadencji 2020-2024 i wybory na rektora do 31.08.2020 r. powinny być przeprowadzane odrębnie.

Niezależnie od powyższego MNiSW w piśmie z dnia 28 lutego 2020 r. zwracało uwagę na nieodpowiednie regulowanie w statutach składu senatu i w związku z tym poproszono Pana Rektora o wyjaśnienie przepisu statutu w tej kwestii. Do chwili obecnej nie wypłynęło żadne pismo w tej sprawie.

Jednocześnie ponownie uprzejmie informuję, że w informacji zamieszczonej na stronie internetowej Konstytucja dla nauki (<https://konstytucjadlanauki.gov.pl/analiza-nowych-statutow-uczelni>), zwrócono także uwagę na nieodpowiednie regulowanie kwestii dotyczących biernego prawa wyborczego, gdyż może mieć to wpływ na prawidłowość przeprowadzanych wyborów. W statucie PWSZ w Tarnowie m.in. w § 45 ust. 3 określono wymogi biernego prawa wyborczego, wskazując, iż przysługuje ono nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy oraz studentom.

Przepis art. 20 ust. 1 PSWN odnoszący się do członków rady uczelni ma zastosowanie do rektora uczelni (art. 24 ust. 1 PSWN), członków senatu (art. 29 ust. 4 PSWN) oraz członków kolegium elektorów (art. 25 ust. 2 PSWN) - w przypadku dwóch ostatnich podmiotów za wyjątkiem art. 20 ust. 1 pkt 6, tj. posiadania wykształcenia wyższego. W myśl art. 24 ust. 1 PSWN, statut może przewidywać dodatkowe wymagania dla rektora. Zatem przepisy PSWN wyraźnie wskazują, że uczelnia może określić w statucie dodatkowe wymagania dla rektora. Natomiast PSWN nie przewiduje możliwości określenia w statucie dodatkowych wymagań dla kandydata na członka rady uczelni, członka senatu oraz członka kolegium elektorów. Tym samym PSWN rozróżnia organy uczelni, w przypadku których w statucie można określić dodatkowe wymagania dla kandydatów na członków tych organów.

W związku z tym wprowadzenie wymagań w przepisach statutu dotyczących biernego prawa wyborczego w postaci wprowadzenia wymogu posiadania w przypadku nauczycieli akademickich zatrudnienia w podstawowym miejscu pracy, a w przypadku pracowników niebędących nauczycielami akademickimi - zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wymaga zmiany statutu.

Ustawa PSWN w art. 23 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 i 11 czyni rektora uczelni publicznej osobą odpowiedzialną za przestrzeganie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni. Władze uczelni mają prawo podjąć w szczególnej sytuacji decyzję o przesunięciu terminu wyborów i wyborów uzupełniających, a także decyzje o możliwych do użycia środkach komunikacji elektronicznej umożliwiających przeprowadzenie tego procesu w sposób sprawny i w pełni bezpieczny. Działania związane z procesem wyborczym muszą być dostosowane zarówno do aktualnych wymogów sanitarno-epidemiologicznych wynikających z wprowadzonego w kraju stanu epidemii, jak i do sytuacji faktycznej i prawnej, w jakiej znalazła się społeczność akademicka w związku z wyborami. Zatem wszystkie działania i decyzje dotyczące wyborów powinny być podejmowane zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy i statutu, tak by nie dawały podstaw do ich podważenia.

Organy działające w uczelni powinny być ukierunkowane na współdziałanie i dbanie o dobro oraz wizerunek własnej uczelni.

Pragnę też podkreślić, że zgodnie z przepisami ustawy PSWN obowiązującymi od dnia 18 kwietnia br. zarówno posiedzenia rady uczelni, jak i senatu, mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiającymi zapewnienie tajności głosowań (art. 22 ust. 3a i art. 31 ust. 2a PSWN, dodane ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, Dz. U. poz. 695).

Uprzejmie informuję, na podstawie § 1 ust. 4 i 5 rozporządzenia MNiSW z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (tekst jednolity na podstawie Dz. U. poz. 511, 528 i 643) w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni, tj. od dnia 26 marca 2020 r. do dnia 26 kwietnia 2020 r.:

- ✓ organy kolegialne uczelni oraz organy kolegialne samorządu studenckiego i samorządu doktorantów podejmują uchwały w trybie obiegowym albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej niezależnie od tego, czy taki tryb ich podejmowania został określony w aktach wewnętrznych uczelni;
- ✓ kolegia elektorów uczelni publicznych, komisje stypendialne, komisje i zespoły powołane w postępowaniach w sprawach nadania stopni i tytułu prowadzonych w uczelniach oraz komisje i inne gremia działające na podstawie statutów uczelni podejmują uchwały za pomocą środków komunikacji elektronicznej niezależnie od tego, czy taki tryb ich podejmowania został określony w aktach wewnętrznych uczelni lub aktach regulujących działanie tych podmiotów.

Wprowadzona ww. rozporządzeniem MNiSW regulacja daje podstawę do skorzystania w okresie od dnia 26 marca 2020 r. do dnia 26 kwietnia 2020 r., przez kolegia elektorów uczelni publicznych z możliwości przeprowadzenia głosowań za pomocą środków komunikacji elektronicznej, nawet jeśli statut takiej formy nie przewiduje.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, rektor uczelni w ramach posiadanej autonomii, ma prawo podjąć inicjatywę w zakresie zmiany przepisów statutu. Zmiany statutu powinny być podejmowane, po uprzednim zasięgnięciu niezbędnych opinii wymaganych przepisami prawa i przy zapewnieniu odpowiedniego kworum.

Na stronie Ministerstwa zostały opublikowane rekomendacje MNiSW w tym zakresie <https://www.gov.pl/web/nauka/ograniczenia-dzialalnosci-uczelni-do-26-kwietnia-2020-r>.

Aktualne komunikaty i informacje o wprowadzanych zmianach w przepisach prawa kierowane do społeczności akademickiej znajdują się na stronie internetowej MNiSW - <https://www.gov.pl/web/nauka/wiadomosci>.

Uprzejmie proszę o odpowiedź o podjętych działaniach w ww. zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
dr Anna Budzanowska
Podsekretarz Stanu
/-podpisano elektronicznie/